

Sygn. akt II Ca 1063/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny – Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Nowak

Sędziowie: SO Magdalena Meroń-Pomarańska

SR (del.) Krzysztof Wąsik (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2014 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku A. T.

przy uczestnictwie S. P., J. B. i Gminy (...)K.

o zezwolenie na złożenie do depozytu sądowego

na skutek apelacji uczestnika S. P. od postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie z dnia 31 stycznia 2014 r., sygn. akt I Ns 425/13/S

postanawia

1. oddalić wniosek o wezwanie do udziału w sprawie M. C.;
2. zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie II w ten sposób, że wniosek oddalić;
3. stwierdzić, że wnioskodawczyni i uczestnicy ponoszą koszty postępowania odwoławczego związane ze swoim udziałem w sprawie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie zezwolił A. T. na złożenie do depozytu sądowego należności z tytułu czynszu i innych opłat z tytułu najmu lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ul. (...) za okres od lipca do grudnia 2013 r. w kwocie 552,57 zł miesięcznie, z zastrzeżeniem, że kwota ta może być wypłacona osobie, która przedstawi prawomocne orzeczenie o stwierdzenie nabycia spadku po K. M..

Sąd Rejonowy ustalił, że wnioskodawczyni, jako najemca przedmiotowego lokalu, będącego własnością zmarłej K. M., której spadkobiercy nie są znani, nie wie na czyje ręce świadczenia opisane we wniosku mają być uiszczone, gdyż pretensje do nich roszczą sobie jednocześnie: kurator spadku po K. J. A. B. oraz wykonawca jej testamentu – S. P.. Sytuacja ta, w ocenie Sądu Rejonowego wypełnia hipotezę przepisu art. 467 pkt 1 kc, gdyż oznacza, że dłużnik (wnioskodawczyni) wskutek okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności, nie wie, kto jest wierzycielem. Niewiedzę tę pogłębia fakt, że kompetencje wykonawcy testamentu i kuratora spadku, w zakresie zarządu majątkiem spadkowym, pokrywają się. O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 kpc.

Apelację od tego postanowienia wniósł wykonawca testamentu K. M. S. P., który wniósł o „uchylenie tego orzeczenia w całości i oddalenie wniosku”, względnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Apelujący zarzucił naruszenie przepisów art. art. 693¹ kpc w zw. z art. 467 pkt 1 kc, poprzez uznanie, że nie wiadomo kto jest uprawniony do przyjęcia spornego składnika masy spadkowej,

a to pomimo tego, że ustanowienie wykonawcy testamentu pozbawia doniosłości kuratora spadku („wypiera” go). W piśmie uzupełniającym apelację wskazał dodatkowo, że Sąd Okręgowy w Krakowie, postanowieniem z dnia 3 kwietnia 2014 r., w sprawie II Ca 2327/13, prawomocnie uchylił kuratelę spadku po K. M. i zwolnił dotychczasowego kuratora J. B., co ostatecznie wyłącza wszelkie wątpliwości, co do osoby uprawnionej do odbioru przedmiotowego świadczenia. Apelujący wniósł także o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze uczestnika spadkobiercy wymienionego w testamencie – M. C. oraz o zasądzenie na rzecz apelującego od wnioskodawczyni kosztów postępowania odwoławczego.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawczyni wniosła o jej oddalenie ponownie przytaczając argumentację prezentowaną we wniosku i podkreślając, że spór między kuratorem spadku a wykonawcą testamentu odpowiadał ustawowej przesłance z art. 467 pkt 3 kpc.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, że Sąd Okręgowy nie uznał za stosowne wezwania do udziału w sprawie M. C., gdyż jego interes w niniejszej sprawie nie występuje, a nawet jeżeli miałby się on finalnie okazać spadkobiercą K. M., to i tak jego interesy reprezentowane były w sprawie przez kuratora spadku i wykonawcę testamentu.

Przechodząc do meritum apelacji zauważyć trzeba w pierwszej kolejności, że Sąd odwoławczy w obecnym systemie apelacji jest sądem merytorycznym. Postępowanie apelacyjne - choć odwoławcze - ma charakter rozpoznawczy (merytoryczny), a z punktu widzenia metodologicznego stanowi dalszy ciąg postępowania przeprowadzonego w pierwszej instancji. Merytoryczny charakter postępowania apelacyjnego oznacza m.in., że sąd drugiej instancji nie może poprzestać na ustosunkowaniu się do zarzutów skarżącego, lecz musi - niezależnie od ich treści - dokonać ponownych, własnych ustaleń, a następnie poddać je ocenie pod kątem prawa materialnego. W systemie apelacyjnym zobowiązuje też, wynikająca z art. 316 § 1 kpc, zasada aktualności orzeczenia, gdyż instancja odwoławcza jest, jak wspomniano, sądem merytorycznym, a nie tylko kontrolnym (wyrok SN z dnia 8 lutego 2006 r., II CSK 153/05, nie publ.). Jak przyjmuje Sąd Najwyższy, odpowiednie stosowanie w postępowaniu apelacyjnym przepisu art. 316 § 1 kpc oznacza, że sąd drugiej instancji obowiązany jest - przy uwzględnieniu unormowań zawartych w art. 381 i 382 - brać pod uwagę zmiany w stanie faktycznym i prawnym sprawy, wpływające na treść orzeczenia (postanowienie SN z dnia 10 listopada 1998 r., III CKN 259/98, OSNC 1999/4/82; wyrok SN dnia 6 października 2000 r., IV CKN 116/00, nie publ.). Wszystko to spowodowało, że istotna zmiana stanu faktycznego sprawy zaistniała już po wydaniu zaskarżonego postanowienia, nie tylko w sposób oczywisty wpływa na ocenę zasadności wniosku z punktu widzenia wskazanych w nim przyczyn go uzasadniających, ale też czyni bezzasadną szczegółową ocenę wywołu Sądu I instancji. Okolicznością tą jest wydanie przez Sąd Okręgowy w Krakowie postanowienia z dnia 3 kwietnia 2014 r., w sprawie II Ca 2327/13, mocą którego prawomocnie uchylona została kuratela spadku po K. M., a dotychczasowy kurator – J. B., został z tej funkcji zwolniony. O fakt ten Sąd Okręgowy uzupełnił stan faktyczny sprawy.

Zgodnie z art. 693¹ kpc, w postępowaniu o złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego sąd nie bada prawdziwości twierdzeń zawartych we wniosku, ograniczając się do oceny, czy według przytoczonych okoliczności złożenie do depozytu jest prawnie uzasadnione. Sąd dokonuje oceny złożonego wniosku pod względem formalno-technicznym oraz w celu ustalenia, czy złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu jest dopuszczalne (uchwała Sądu Najwyższego z 19 maja 1951 r., C 27/51, NP 1951/9/61). Spod kognicji sądu wyłączone jest badanie rzeczywistego stanu faktycznego sprawy, co jednak nie jest równoznaczne z wprowadzeniem domniemania prawdziwości twierdzeń wnioskodawcy. Ustalenie istnienia przesłanek umożliwiających złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu może być poprzedzone przeprowadzeniem przez sąd stosownego postępowania wyjaśniającego.

Niezależnie od tego, czy zaprezentowany przez wnioskodawczynię stan faktyczny zakwalifikowany być powinien pod przesłankę z art. 467 pkt 1 kc (nieznajomość wierzyciela), czy pod przesłankę z art. 467 pkt 3 kc (spór o osobę wierzyciela), to sprowadzał się on do konkurencji dwóch podmiotów zgłaszających pretensję do świadczenia

dłużniczki-wnioskodawczyni. Obecnie, skutkiem orzeczenia Sądu Okręgowego z 3 kwietnia 2014 r., konkurencja ta już nie występuje, a zatem odpadła przyczyna, dla której wnioskodawczyni mogła mieć wątpliwości, co do osoby uprawnionej do pobierania od niej czynszu. O ile więc, przed wydaniem postanowienia z 3 kwietnia 2014 r. wnioskodawczyni mogła mieć jakieś wątpliwości co do osoby uprawnionej do jej świadczenia z tytułu najmu lokalu, to obecnie, wobec faktu uchylecia kurateli i zwolnienia kuratora, te wątpliwości nie powinny istnieć.

Wszystko to oznacza, że w sprawie nie są obecnie spełnione wskazywane przez wnioskodawczynię przyczyny uzasadniające złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego. Jest to powodowane tym bardziej tym, że znany jej jest wykonawca testamentu, do uprawnień którego, zgodnie z art. 988 § 1 kc, należy zarządzanie majątkiem spadkowym. W ramach tego zarządu bez wątpienia może on wykonywać czynności zwykłego zarządu, do których należy m.in. ściąganie należności wchodzących w skład spadku (A. Kidyba, KC. Komentarz, Wyd. WKP 2012).

Na marginesie zwrócić jednak należy uwagę na jeden bardzo istotny element dający się zauważyć w zaskarżonym postanowieniu, który, niezależnie od powyższych wywodów, wzbudza wątpliwości, co do zasadności zaskarżonego postanowienia. Jak stanowi przepis art. 693 pkt. 4 kpc we wniosku o złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego należy m.in. wskazać warunki, pod którymi wydanie przedmiotu złożonego do depozytu ma nastąpić. W zakresie tego warunku Sąd jest związany wnioskiem i nie może go dowolnie modyfikować, jednocześnie jeżeli uzna go za sformułowany w sposób błędny winien wniosek oddalić. W zaskarżonym postanowieniu Sąd postanowił, że warunkiem tym będzie przedstawienie prawomocnego orzeczenia o stwierdzeniu nabycia spadku po K. M.. Z zapisu tego nie wynika bynajmniej, aby warunkiem tym było wykazanie swojego dziedziczenia takim dokumentem, a jedynie przedstawienie takiego dokumentu, co, stosując wykładnię literalną tego zapisu postanowienia, wskazywać by mogło, że każdy, nawet jeżeli nie jest spadkobiercą, jeżeli tylko przedstawi opisane przez Sąd orzeczenie, mógłby domagać się wypłaty z depozytu sumy tam złożonej. Przy okazji z zapisu tego wynika jednocześnie, że wypłaty z depozytu nie mógłby żądać spadkobierca K. M., który legitymowałby się nie orzeczeniem spadkowym, a aktem poświadczenia dziedziczenia, który orzeczeniem (tym bardziej prawomocnym) nie jest. Wydaje się, że taki warunek ani nie był intencją wnioskodawczyni, ani tak wyartykułowany, nie powinien być przez Sąd uwzględniony. W świetle jednak zaprezentowanych na wstępie rzeczywistych podstaw niniejszego orzeczenia, ten ostatni wywód, nie miał już dla rozstrzygnięcia przesądzającego znaczenia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych wyżej przepisów oraz przy zastosowaniu art. 385 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 kpc.